

Független Magyarorság

Egy szám: 1500 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Mátyás király-tér 8. szám. Telefon-szám: 132.

Feladvány szerkesztő: FODOR KÁROLY.

Előfizetési árak:

Helyben negyedévre 100.000 K. Vidékre negyedévre 120.000 K.

Egy szám: 1500 korona.

ZSOMBORY iparművész kiállítása a városháza kis tanácstermében 1925. december hó 13-tól 27-ig.

Négy ovoda túlszűfolttsága veszélyezteti a gyermekek egészségét

120 gyermeket préselnek olyan szobába, ahová csak 30 gyermek fér. — Színes vita az ovodákról a közig. biz. előtt. — Évek óta novemberben volt Baján a legtöbb születés és legkisebb halálozás.

A városi közigazgatási bizottság elé dr. Burtik Andor tisztifőorvos a következő jelentést tárta a város november havi egészségügyi viszonyairól:

Születések száma 53 (ebben az évben a legnagyobb), halálozásoké 29 (legkevesebb ebben az évben), szaporodás 24 (évek óta a legmagasabb szám).

Fertőző betegség 7 fordult elő, ezek közül 4 difteria, 1 hasitífusz, 1 gyermekági láz, 1 járványos agy és gerincgyágyhalál.

A megejtett ovodavizsgálatunk alkalmával szomorúan tapasztaltuk, hogy ovodáink oly mérvben túlszűfoltak, hogy ezeknek megfelelőbb elhelyezése, vagy kibővítése égetően szükséges. Al ez különösen a Kinizsi Pál uccai ovodára, ahol átlag naponta 100—120 gyermek egy sötét levegőtlen udvari szobában van összehúszva, a legminimálisabb egészségügyi követelmények hiján. Különösen veszélyes ez a téli időjárás, midőn a gyermekek a szobához köze napjuk legnagyobb részét alig 25—30 gyermek befogadására alkalmas ovodahelyiségben töltik. Ha nem is ilyen, de hasonló a helyzet a Kiscsávolyi, Rákóczi-uccai és a Szeremlei uccai ovodákban. Sőt gőszintézkedést kérek arra nézve, hogy a Kinizsi Pál uccai ovoda helyiségéből a Szent Antal uccai iskola helyiségben legyenek az ovodás gyermekek elhelyezhetők, ahol tudomásom szerint két tanterem van olyan, amelyek nem az iskola céljait szolgálják.

A Tüdőbeteggondozó intézet egészségügyi propaganda célból

ismeretterjesztő előadásokat rendezett. Grauaug Armin dr., az intézet vezető főorvosának magas színvonalú előadásai mindvégig a legnagyobb érdeklődést váltották ki a nagyszámú megjelent hallgatóságból. Tekintettel arra a fokozott nagy érdeklődésre, melyet az egészségügyi előadás sorozat kiváltott, tervbe vettem ezen egészségügyi előadások folytatását, amelyet a jövő hó folyamán meg is fogunk kezdeni.

Részletes statisztika a következő: Született 21 fiú, 32 lány, halvaszületés 3. November hó folyamán szegény betegeknek orvosi rendelés történt 294 esetben. Tüdőbeteggondozó intézetünkben e hó folyamán felvett 20 új beteg. Az intézetet látogatta 231 beteg, kiszlatott 784 liter tej.

A kórház betegforgalmi kimutatása a következő: Mult óról maradt 300, felvételeit 190, született 7, meghalt 11, a hó végén ápolásban maradt 317 egység.

A kórházban hevenyfertőző betegségben ápoltak 3 gyermeket, e mebeteg felvételeit 5 férfi, 4 nő, abortus 4 esetben történt.

Dr. Burtik főorvos jelentéséhez először Faragó János tanfelügyelő szövegét hozza. Előadta, hogy már a mult évi jelentésében rámutatott arra, hogy a bajai ovodák túlszűfoltak. Ez orvosi dolog is, mert azt jelenti, hogy az óvodák jelölték a gyermekekkel. Előadta, hogy a Szent Antal uccai iskola két helyiséget annak idején a kultuszminiszter a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének (Mansz.) engedte át.

Most arról van szó, hogy a Mansz-t felkéri arra, hogy vagy cseréje el ezt a két helyiséget, vagy engedje át. A Kinizsi Pál uccai ovodában 139, a Rákóczi uccai ovodában 95, a Kiscsávolyiban 70 és Szeremlei uccai ovodában 60 ovedás van. A legrosszabb a helyzet a Kinizsi Pál uccai ovodában. Kéri a polgármestert, hogy ezen kérdés megoldása ügyében a városhoz intézett átirat értelmében mielőbb keressenek módot a túlszűfolttsági kérdés megoldására.

Ezután dr. V. János Ferenc polgármester szólalt fel. Elmondotta, hogy az ovodák kérdése régebb idő óta foglalkoztatja a törvényhatóságot. 1912-ben az ovodák államosítása érdekében szerződést kötöttek az állammal, de téves bázison, mert új ovodák építéséhez nem volt elég a lekötött amortizáció. Ezután részletesen ismertette az ovodák helyzetét, azelőtt a Nőegylet tartott fent

ovodákat, de volt városi és volt félig állami ovoda is. Ez a probléma később úgy ahogyan rendeződött, sőt feltétlenül jobb az állapotok az ovodákban most, mint régebben, amit mutat az a körülmény, hogy ma az ovodák zsűfoltak. A költségvetés egyelőre új ovodák építését nem engedi meg, egyébként is a városnak szigorúan meg kell maradnia azon investíciós program keretében, aminek megvalósítását a nagy külföldi kölcsönnel maga elé tűzte. Helyesnek és praktikusnak tartja azt a megoldást, hogy a Mansz által ma birtokolt két iskolahelyiséget szerezzék vissza és remélhető, hogy a Mansz is megértő lesz a gyermekekkel szemben. Kérte a tanfelügyelőt, hogy folytasson tárgyalásokat a Mansz helyi vezetőségével a két tanterem visszaadása érdekében s egyúttal a kultuszformánynál is tegye meg a lépéseket.

Értekezlet az üzlethelyiségek felszabadulása ügyében.

A kereskedelemügyi miniszter leiratot intézett a szegedi kereskedelmi és iparkamarához, amelyben az üzlethelyiségek felszabadításának kérdésével foglalkozik. Ebben az ügyben ugyanis a háztulajdonosok érdeklősége memorandumot intézett a népjóléti miniszterhez, amelyben azt kéri, hogy az üzlethelyiségeket már 1926. május elsején szabadítsa fel és az üzlethelyiségeket a felszabadítás bekövetkeztéig tovább emelhesse.

Ezzel szemben a kereskedelmi érdeklőség azt kéri, hogy a miniszter legrosszabb esetben csak 1927. május elsején szabadítsa fel az üzlethelyiségeket.

A kereskedelemügyi miniszter leiratában leszögezi azt az álláspontját, hogy véleménye szerint nem indokolt az üzlethelyiségeknek 1926. májusában való fel-

mondása, de mielőtt végképpen határozná, a szegedi érdekképviseletek véleményét is ismerni óhajtja.

A kereskedelmi és iparkamara erre való tekintettel szerdán délután 3 órai kezdettel értekezletet tartott, amelyre a város tanácsát, a háztulajdonosok egyesületét és a kereskedők szövetségét is meghívták. Az értekezleten egyrészt állást foglaltak az érdekképviseletek abban a tekintetben, hogy mikor kívánják az üzlethelyiségek felszabadítását, másrészt pedig határoztak arról is, hogy amennyiben az üzlethelyiségeknek 1926. május 1-ére történő felmondását nem tartják kívánatosnak akkor ezzel kapcsolatosan miképpen gondolják megoldhatóknak azt, hogy az üzlethelyiségek bérét, mely időponttól és mily módon emelhetnék tovább a háztulajdonosok.

Kirakatainkról meggyőződhet, hogy

! ! Hócipőkben legolcsóbb ! ! és legnagyobb raktár ! !

Kattarinka cipőárúház

„Candee” Wünpasing. Tretern. Szentpétervári orosz márkák.

Kiárusítás!

Illatszer

Szappan
raktáramat

Piperecikk

beszerzési áron kiárusítom

Lázár Sámuel

Vörösmarthy ucca 8. sz.
(Központival szemben.) Tel. 272.

Sorsjegyőrület.

A régi, jó világban, amikor még az emberek úgy vélték, hogy a munka biztosítja a kenyeret és tisztességes megélhetést, az emberek csak ritkán adták a fejüket sorsjegyvásárlásra. Vettünk néha egy Bazilika sorsjegyet, egy vöröskereszt sorsjegyet, egy Kinccsem sorsjegyet, vagy később talán egy nyolcad osztály sorsjegyet. És az emberek nem azért vették, mert okvetlen nyerni akartak, hanem hátha mégis, de ha nem, úgy is jó. Most az egész ország sorsjegyárúsító üzlettel alakult át. Az egyik hét kilo szinarony nyereséggel kecsegtet, a másik egy pár halina-cizmával, a harmadik női kelengyével, a negyedik, a századik, az ezredik, mind valamivel gazdagítani akar és csodálatosan a sorsjegykibocsátók gazdagodnak a csonkaország népén.

A legvisszatartóbb a sorsjegylázból az újságok sorsolása. A régi világban úgy akart az újság terjeszkedni, úgy akart magának minél több olvasót szerezni, hogy bőséges tartalmu, elevenen szerkesztett, gyorsan és jól értesítő lapot juttatott az olvasóhoz. És abban versenyeztek a lapok, hogy karácsonyra, husvétra díszesen kiállított irodalmi értékű könyvet adott, az év folyamán előkelő írók regényeit, novelláit, nagyszerű publicistikai vezércikkeit hozták. Most nem ez a vonzóerő. Nem. Most minden nap sorsolnak. Az egyik autombiit és női bugyit, sárgarépát és vadászpuskát sorsol ki. A másiknál nullás lisztet, aranyórát, kockacukrot nyerhet, amannál meg szent és teás készletet hozhat neked mindennap a véletlen szerencse. Száz malacot és kóser libaszirt sorsol a kurzus újság.

Hogy kik és hogyan csinálják azt az újságot, milyen tartalmu és milyenek az értesülései, az mellékes. Azzal nem csábitják az olvasók taborát. A fő inger az aranytomb, a női ruha, a kockacukor. Aki ilyet akar, az fizessen elő a fővárosi lapok egy részére.

Hát ez bizony szomoruan jellemzi a mai kort. Ez bizony alapos lebecsülése a becsületes, lelkiismeretes újságírásnak. Itt az ideje, hogy — ha másképp nem, hát hatalmi szóval — véget vessenek ennek az örületnek.

Ne vegyen
más karácsonyi ajándékot! Kérje bármely szakmabeli üzletben a
„GERTÉ“
ajándékdozot

I. sz. doboz
ára 52.000 kor.

1 üveg Eau de Gerté
1 doboz Gerté-puder
1 doboz arcpírósító

II. sz. doboz
ára 80.000 kor.

1 üveg Eau de Gerté
1 doboz Gerté-puder
1 téglgy arckenőcs
1 drb. toilleteszappan

III. sz. doboz
ára 110.000 kor.

1/4 liter Eau de Gerté
1 doboz Gerté-puder
1 üveg finom parfüm
1 drb. toilleteszappan

Kapható minden jobb szakmabeli üzletben.

Reich Bernát-cég
karácsonyi
vásárja

december 24-ig.

Az összes cikkek szabott árából 10% engedmény.

Külön nagy maradék vásár.

1. gyapju poplen szövet maradék 70.000 korona méterje, gyapju ruhaszövetek 34-48-60.000 kor. méterje, 140 cm. széles férfi szövetek 70-90-100.000 kor. méterje, minden fajta mesó szövetek és libertik rendkívül olcsó áron.

Szőnyeg gyári lerakatokból 5% engedmény.

Vasárnapi kirakataink megtekintését kérjük.

BALLY, LICHTMAN, F. L. POPPER

cipők

egyedárúsítása

FISCHER PÁL

divatüzlete Baja

! Béli különlegességek érkeztek !

Nagynémet sajtóháboru Jugoszlávia ellen.

Fantasztikus koholmány olasz-jugoszláv támadó szövetségről.

Bécsből jelentik: A Wiener Neues Nachrichten, a nagynémetek lapja hétfői számában fantasztikus hírt közöl egy megegyezésről, amely állítólag Jugoszlávia és Olaszország között és Ausztria ellen irányul. A lap szerint Olaszország és Jugoszlávia között megállapodás jött létre arra az esetre, ha Ausztria Németor-

szághoz csatlakoznék. Jugoszlávia a megegyezés értelmében megkapná Karinthianak azokat a részeit, amelyeken a népszavazás Ausztria javára döntött, ugyanitt megkapná Steierország határvidekeit is, ezzel szemben érdeklenséget jelent be Ausztriának Olaszországgal határos területeire nézve, különösen pedig nem aka-

dályozná meg, hogy Olaszország Lienz tiroli várost és környékét elfoglalja.

A cikk további része közli, hogy Jugoszlávia megerősítette határait Steierország felé, mert „komitási támadástól” tart a Dráva völgyében.

Ugyanez a lap említi még, hogy az olasz fasiszták egy osztrák kereskedőt félig agyonverték és úgy kényszerítették az osztrák zászló meggyalázására.

A szerb külügyminisztérium megállapítja, hogy a nagynémetek szervezett sajtóhadjárata készülnek Jugoszlávia ellen. Erre vall a Stunde legutóbbi Orjuna-cikke után most a hivatalos nagynémet sajtó vadaskodása.

Judás-csókot
adott Pasics
Radicsnak.

Nincs integrális jugoszlávság és nem is lesz soha.

Zágrábból jelentik: Az iteni Musik Háltban a radikális párt nagygyűlést tartott, amelyen Jovánovics Ljuba beszélt a jugoszláv eszméről és kijelentette, hogy a párt programjában nincs integrális jugoszlávság és nem is lesz soha, mert a nemzetnek szerbekre, horvátokra és szlovénekre való tagozódását nem akarja a radikális párt tagadni. Utána dr. Markovics Lázár volt igazságügyminiszter szólt fel, aki elmondta, hogy Pasics Eviens le Bainsben megölette annak idején Radicsot és kijelentette, hogy ez az ő legszerencsésebb napja. A horvát-szeparatisták közbekiáltottak: Judás csók volt! Majd a központi kérdésekről ezeket mondotta:

— A Londonban aláírt szerződések ellenére is a határaink védelme gondolkodásba ejt minden komoly államférfiut. Államunk képviselői Genben megállapították, hogy a szláv befolyás a nemzetközi politikában háttérbe szorult. Nem vagyunk eléggé megszervezve, ezért nincs a szlávunknak megfelelő szavunk a Népszövetségben. A legnagyobb szláv nép, az orosz, most nincs abban a helyzetben, hogy a civilizációt azokkal az értékekkel szolgálja, amelyek kifejtésére egyébként képes.

! Ingyen cipősorsolás Stellnernél. !

Stellner cipőüzletében minden **ingylen sorsjegyet kap.**
cipő vevő december 31-ig

A kisorsolásra kerülő cipők Stellner cipőüzletének kirakatában vannak kiállítva. Huzás december 31-én délelőtt 10 ó. az üzlethelyiségben. A nyertesek a nyeremény cipőket azonnal átvehetik.

Stellner a cipőárakat 10 százalékkal leszállította.

játékvásárt

takaró, karácsonyi
fa díszekben

vásár mélyen le-
szállított árakkal

harisnyva és
keziyűkben

elő
előző
nyal
azást
Cim
Cim
Baja,
cca 8.
ingy
gél az
sa
en.
On
liter
mind
ótsz
100
fűst
tepe
te),
nyer
mém
rem
ján
azon
első
első
OS
a
lén
között
rendé
prmas
Szkmos
ettel
NC
s.
kny
eres
Samu
id áru
G
fe
ed
m
ce
há
nyo-
e
le
2.
ti
bat
B
re
er
fe
M
ve
K
at lite-
rona-
itertől
gálok.
terenc
csa).
27.
d

1925. d
H
M
M
Dec. 12-3
6
A szeron
HARRY P
f
F
vag
Kalador
Elejétől v
zönség fig
teligens já
fordulatos
Dec. 13-án
4, 6 és
RAMON N
Vörö
Filmreg
Ramon Nov
garancia a
egy szép e
Buster K
Mi van
Munkaalk
mezőga
Novembe
kedvező
munkák vé
történő szá
termények
teite és az
sódhettek.
A hónap
állott fagy
kűső gazd
szűntek, i
redukálódta
általában el
rovarkárok
előző évi v
telnek. Nag
kívánatos,
nagy fagyó
Az állatá

HÓCIPŐ, SÁRCIPŐ

és egyéb cipő különlegesség.

MATKOVITS JÁNOS cipésznél. (Városház épület.)

MOZI.

Dec. 12-én, szombaton délután 6 és fél 9 órakor.

A szíves legszentebb filmje. **HARRY PIEL** kiváló színművész főszereplésével

Pénzt vagy életet.

Kalandor film 10 felvonásban. Elejétől végig lekötö a nézőközönség figyelmét Harry Piel intelligens játéka és a cselekmény fordulatossága és izgalmas menetei

Hiradó.

Dec. 13-án, vasárnap délután fél 4, 6 és este fél 9 órakor.

RAMON NOVARRO ezidei első filmje

Vörös Liliom.

Filmregény 7 felvonásban. Ramon Novarro kiforrott művészi garancia arra, hogy a közönség egy szép estével gazdagabb lesz.

Buster Keaton burleszkek

Hiradó.

HIREK.

Mi van a földeken?

Munkaalkalom nélkül állnak a mezőgazdasági munkások.

November hó első felében a kedvező időjárás a gazdasági munkák végzését, a tavasziak aláértendő szántást, a még külvívő termények betakarítását lehetővé tette és az őszi vetések megerősödtek.

A hónap második felében beállott fagyok következtében a külső gazdasági munkák megszüntek, illetve trágyahordásra redukálódtak. Az őszi vetések általában elég sűrűek, helyenként rovarkárok vannak, területben az előző évi vetésterületnek megfelelően. Nagyobb hótakaró volna kívánatos, amely a vetéseket a nagy fagyoktól védené.

Az állatállomány kitéleltetésére

Tüzifa

ugy lágy-, mint keményfa a legolcsóbb napi áron rendelhető **Katanics Antalnál** Erzsébet királyné ucca 96.

Telefon 91.

Telefon 91.

Sütőn karácsonyra süteményt

Csokoládét vásároljon az Apollóban! Minden vevőnknek (még a készlet tart) ingyen adunk egy receptkönyvet, amely sok-sok csokoládés sütemény elkészítési módjának leírását tartalmazza

APOLLÓ-illatszertár

(Az Uránia-mozgó mellett.)

a szálastakarmány és aloszalma elegendőnek ígérkezik.

A gazdasági munkások munkáalkalma redukálódott fagyásra és belsőgazdasági munkák végzésére. A termények és állatok értékesítéskor, de általában csökkent árak mellett és különösen a bornak áralacsony és nehezen is értékesíthető.

Körmeny Péter gazdasági felügyelő ugyanezt a jelenés olvasta fel a megye és a város közigazgatási bizottságai előtt, amelyek tudomásul vették a jelentést.

Egy fiatal asszony halála. Hosszu, gyötör szenvedés, a halállal való kínos vergődés után tegnap meghalt egy élni vágyó, fiatal asszony, Schönstein Árpádné, Braunfeld Ibolyka néhány héttel ezelőtt megbetegedett. Az első napokban nem látszott súlyosnak a betegség, de utóbb a szerencsétlen fiatal asszony állapota válságosra fordult és most már hosszabb ideje vívódott a halállal. Ismerősei, barátai, hozzátartozói aggodó figyelemmel kísérték a fiatal asszony küzdését. Az orvosok minden fáradozása eredménytelen maradt. Nem lehetett megmenteni az életnek. Tegnap végre megváltotta szenvedéseitől a halál. Elhunytát édesanyja, férje és kicsi, ártatlan árvája siratja és az egész város közönsége kíséri utolsó útjára.

Szintársulatok versengése Bajáért Esztendő köze felé egyebet sem hallunk a szintársulatokról, hogy Baja a legrosszabb színház város Csonka-Magyarországon. Kis társulat, nagy társulat egyre csak azt hajtogatja, hogy ebben a városban

nincs színésznek megérettési lehetősége. Most aztán egyszerre olyan édeklődés fordul a város felé, hogy azt kell hinnünk, hogy Baja mégsem olyan nagyon rossz. Amióta híre ment az országban, hogy Fiedler, a Központi Színház tulajdonosa felépíti a színházát, egyre-másra jönnek érdeklődni a színházgatók. Legutóbb itt járt a székesfehérvári színházgató és szerette volna megszerezni az új színházat. Gulyásék, Heltai utódai szintén reflektálnak Bajára — de kevés kitárással Halmi is igényt tart a városra. A legtöbb kitárással van azonban Asszonyi Lászlónak, a pécsi színházgató igazgatójának, aki márciusban szeretné a Központi színházát megújítani.

Lambrecht Kálmán dr. a paleontológiai telefelekről. Az ismeretterjesztés ciklus első sorozatának negyedik előadóját dr. Lambrecht Kálmán egyetemi magántanár lesz, aki december 14-én, hétfőn délután 6 órakor az Uránia moziban vetített képekkel fog előadást tartani „Képek az ősvilág életéből” címen. Dr. Lambrecht európai hírnévű paleontológus, akinek szavára felfigyel a tudományos világ. Bevezető előadásában ismertetni fogja az elsővilági világrészről szóló Atlantis-monda végleges megoldását és Wegenernek a kontinensek uszáról szóló szeltemes elméletét. De ismertetni fogja a newyorki természettudományi múzeumnak a Góbi-sivatagban folyó ásatásainak eredményeit és egyéb új őslénytani feleket is. Kitér az alluviumra, a dilluviumra és azok állat és növényvilágára: a saurus korokra és arra, hogy az ősvilág növényei évszázadok során hogyan érlelődtek meg szénén.

A rendőrtisztikar szolgálati öve. A bajai rendőrséghez hétfőn érkezett le az új előírásos szolgálati öv, amelyet a jövőben a rendőrtisztek viselnek. Az új szolgálati jelvény barna derékszíj, amelyet elől rézkapocs fog össze és azt a magyar zománczott címer díszíti. A derékszíjat csak szolgálatban viselik a rendőrtisztek.

Karácsonyi vásár. Kattarinka cipőáruházban. Minden vásárló kap ingyen sorsjegyet. Nyeremény 5 pár gyönyörű cipő választék szerint. Húzás 17-én.

Karácsonyi kiállítás!

Zádor Bazárban

Nyitva december 1-től
:- január 3-ig. :-

Hölgyeknek és uraknak alkalmas ajándék tárgyak:

- Bőröndök
- Pulloverek
- Pénztárcák
- Thermosok
- Utikészletek
- Ékszer-dobozok
- Vadász-harisnyák
- Vadász-mellények
- Manikür készletek
- Vázák és szobrok
- Íróasztal készletek
- Dohányzó készletek
- Autólock készletek
- Berndorfi alpacka evőeszközök

Nagy elővételi vásár a játék-osztályban!

December 15-ig
10%
engedmény.

